

Handlingsplan vid pandemier i Kristianstads kommun

Kristianstads
kommun

Innehåll

Inledning	4
Syfte	4
Övergripande mål.....	4
Kommunens huvudsakliga uppgifter.....	5
Kommunala verksamheters uppgifter	5
Krisledningsorganisation.....	6
Kommunstyrelsen	6
Krisledningsnämnd	6
Ansvar	6
Samordningsstab "Pandemi/Epidemi"	6
Förvaltningar	7
Samtliga verksamheter	7
Tjänsteperson i beredskap (TiB).....	7
Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS).....	7
Samverkan.....	8
Övriga aktörer, roller och ansvar	8
Världshälsoorganisationen, WHO	8
Europeiska myndigheten för beredskap och insatser vid hälsokriser, HERA	8
Europeiska smittskyddsmyndigheten, ECDC.....	9
Europeiska läkemedelsverket, EMA.....	9
Regeringen och Regeringskansliet.....	9
Folkhälsomyndigheten.....	9
Socialstyrelsen	10
Läkemedelsverket	11
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB	11
Arbetsmiljöverket.....	11
Inspektionen för vård och omsorg.....	12
Länsstyrelsen.....	12
Sveriges Kommuner och Regioner, SKR	12
Regioner och aktörer som bedriver hälso- och sjukvård	13
Smittskyddsläkaren	13
Kommuner	13
Samverkan och samordning med myndigheter och andra aktörer i Skåne	14
Informationshantering.....	14
Nationell information	14
Medicinsk information	14
Kommunens information	15

Informationshanteringen sköts genom kommunkoncernens kriskommunikationsansvariga.....	15
Pandemins olika faser.....	15
Förvarningsfasen/aktiveringsfasen.....	15
Medicinska åtgärder:.....	16
Icke-medicinska åtgärder:.....	16
Samverkan och avvägning:.....	16
Planering:.....	16
Pandemisk fas.....	16
Nivå 1: Mild form (5% insjuknande).....	16
Aktiviteter:.....	16
Samordning:.....	16
Hygien:.....	17
Information:.....	17
Nivå 2: Måttlig form (10% insjuknande).....	17
Aktiviteter:.....	17
Bemanningsåtgärder:.....	17
Krisledning:.....	17
Nivå 3: Svår form (25% insjuknande).....	17
Aktiviteter:.....	17
Krisledning:.....	17
Frivilliga:.....	18
Nivå 4: Mycket svår form (40% insjuknande).....	18
Aktiviteter:.....	18
Personalomfördelning:.....	18
Frivilliga:.....	18
Nivå 5: Extremt svår form (50% insjuknande).....	18
Aktiviteter:.....	18
Personalomfördelning:.....	18
Frivilliga:.....	18
Löpande aktiviteter under hela skeendet:.....	18
För alla verksamheter under pandemisk fas.....	19
Aktivering av planer och rutiner:.....	19
Arbetsmiljöanpassning:.....	19
Hemarbete och barriärskydd:.....	19
Övergångsfas.....	19

Inledning

En pandemi innebär en omfattande spridning av en ny typ av influensavirus. Viruset är sannolikt mycket smittsamt och kan orsaka allvarlig sjukdom hos både barn och vuxna.

Syftet med beredskapsplaneringen för pandemisk influensa är att minska de negativa konsekvenserna av en eventuell pandemi och försöka begränsa smittspridningen. Målsättningen är att upprätthålla samhällsviktig verksamhet, begränsa spridningen av sjukdomen i befolkningen och lindra sjukdomsförloppet hos den enskilde individen.

Kommunens handlingsplan vid en pandemi beskriver kommunövergripande åtgärder och ansvarsfördelning. Åtgärderna i planen träder i kraft när det finns misstanke om eller ett nära förestående utbrott av en influensatyp som snabbt får spridning mellan människor och som ger upphov till en pandemi. Planen träder i kraft redan under förvarningsfasen, d.v.s. då en pandemi är bekräftad men ännu inte nått Sverige.

Ansvarig för att informera förvaltningar/bolag om att driftsätta planen är ytterst kommunstyrelsen.

Syfte

Syftet med denna pandemiplan är att fastställa hur Kristianstads kommun ska kunna upprätthålla sina samhällsviktiga verksamheter på en acceptabel nivå under en influensaepidemi samt hur organisationsstrukturen ser ut. Pandemiplanen avser Kristianstads kommun, dess förvaltningar och bolag.

Övergripande mål

De övergripande målen med pandemihanteringen är att säkerställa samhällets grundläggande funktioner, minimera dödlighet och sjukdom bland befolkningen och mildra de negativa konsekvenserna av pandemin för individen och samhället.

För att uppnå dessa mål används en rad strategier, bland annat medicinska och icke-medicinska åtgärder samt kommunikationsinsatser.

Medicinska åtgärder syftar till att förebygga och behandla sjukdomen. Det kan till exempel vara antiviral behandling, vaccinationer eller sjukhusvård.

Icke-medicinska åtgärder syftar till att minska smittspridningen och fördröja pandemins förlopp. De kan till exempel vara att införa och informera om social distansering, karantän och smittspårning.

Genom att minska smittspridningen kan man förskjuta och plana ut smittspridningskurvan. Detta gör att belastningen på sjukvården och samhället minskar, eftersom andelen sjuka vid ett givet tillfälle minskar, tiden för förberedelser ökar och vaccin hinner eventuellt bli tillgängligt.

Kommunens huvudsakliga uppgifter

Kommunerna har en viktig roll i krisberedskapsarbetet. De ansvarar för de personer som befinner sig inom kommunens geografiska område och ska verka för att samhällsviktig verksamhet även kan bedrivas vid en pandemi.

Kommunerna ska med stöd av länsstyrelse, region och de nationella myndigheterna identifiera samhällsviktig verksamhet (både offentlig och privat) som måste upprätthållas vid en pandemi eller annan krissituation.

Vid en pandemi ska kommunerna så långt som möjligt genomföra sina egna verksamheter och agera enligt de grundläggande principerna: ansvarsprincipen, närhetsprincipen och likhetsprincipen. Till exempel bedriva verksamheter inom vård, skola och omsorg, i normal omfattning och ge invånarna och media en tillräcklig och korrekt information om läget.

Kommunala verksamheters uppgifter

Kommunala verksamheter ska sträva efter att ha beredskapen och resurserna att hantera de påfrestningar som en pandemi kan utgöra för verksamheten.

Verksamheten skall därför ha en egen lokal handlingsplan som är utformad efter de förutsättningar verksamheten har och behöver för att klara påfrestningarna vid en pandemi.

Normalt ska förvaltningschef eller verksamhetschefen prioritera. Är det en samhällsviktig verksamhet där verksamheten måste fungera vid en eventuell kris eller att ett bortfall av verksamheten innebär en kris, ska respektive nämnd besluta om ambitionsnivån. Är krisledningsnämnden aktiverad ligger beslutsmandatet hos denna.

Det behövs en kontinuitetsplanering för att säkerställa personal och övriga resurser.

Lokala handlingsplaner bör innehålla en kontinuitetsplanering för aktuell verksamhet där även nedanstående punkter bör vara dokumenterade:

- Ledningsorganisationen
- Definierade samhällsviktiga verksamheter och vad som kan avgränsas. (Dessa finns även definierade i kommunens risk och sårbarhetsanalys.)
- Personalplanering/försörjning, definiera nyckelpersoner, möjlighet till omfördelning av personal och övrig personal som kan tillföras.
- Information och utbildning inom verksamheten
- Epidemirapportering (personalstatusrapportering: insjuknad personal/patienter)

- Resursinventering och lagerhållning, lokaler med utrustning för vård, matlagning och distribution, fordon och transporter, hygienartiklar och skyddsutrustning

Krisledningsorganisation

Kommunstyrelsen

Under höjd beredskap eller krig har kommunstyrelsen ansvar för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva och därmed ingår likaså hantering av utbrott av smitta som till exempel en pandemi innebär.

Krisledningsnämnd

KSAU (Kommunstyrelsens arbetsutskott) är krisledningsnämnd i Kristianstads kommun. Det är ordföranden, eller vid dennes förhinder, vice ordföranden i Krisledningsnämnden som bedömer när en händelse är extraordinär och att nämnden ska träda i funktion.

Ansvar

Kommunstyrelse eller krisledningsnämnd ska med stöd av samordningsstab besluta om:

- inriktningsdirektiv till kommunala verksamheter för att hantera händelsen
- vilka kommunala verksamheter som ska prioriteras
- vilka kommunala verksamheter som ska stängas
- ianspråktagande av reservsystem och hur resurser ska fördelas
- direktiv till eventuell omDispositionering av personal och förändring i kommunala verksamheter
- inriktning för kommunens information till kommuninnevånarna
- begäran bistånd från annan kommun, region Skåne eller statlig myndighet
- lämnande av begränsat ekonomiskt stöd till enskilda som drabbats av händelsen

Samt fatta beslut, ge anvisningar eller vidta andra åtgärder som är jämförbara med något av ovanstående fall. Se Kristianstad kommuns krisledningsplan för ytterligare beskrivning.

Samordningsstab "Pandemi/Epidemi"

Hantering av pandemi hanteras i samma organisation som vid övriga samhällsstörningar. Organisationen beskrivs i Krisledningsplan för Kristianstads kommunkoncern. Gruppen fungerar som en samordnande aktör vid händelse av pandemi och har till uppgift att:

- ta fram beslutsunderlag till den politiska ledningen
- bidra med kunskap från det förberedande arbetet med att ta fram beredskapsplan inför en pandemi
- kontakter med förvaltningar/bolag
- utarbeta underlag för att fördela och samordna personal till behövande förvaltningar/bolag/verksamheter utifrån de behov som uppstår.

Förvaltningar

Förvaltningar förväntas vara operativt flexibla genom att ansvara för egna förberedande och akuta åtgärder vid kriser, inklusive pandemier. Hantering av pandemier ska ske i enlighet med fastställd plan (Krisledningsplanen i Kristianstads kommun). Är Krisledningen och stab aktiverade kan de stärkas av särskilt berörda verksamhetschefer, kommunikationsstrateger eller särskilt utsedd funktion samt MAS. Vid behov är krisledningen tillgänglig dygnet runt. Samtliga berörda av denna riktlinje ska tillse att de har tillgång till Krisledningsplanen och vara inlästa på materialet.

Varje förvaltning, bolag, verksamhet och enhet ska genomföra tillräcklig planering inför massjukfrånvaro. Planeringen ska delges kommunens krisledning vid behov och utan dröjsmål. Planeringen skall även delges säkerhetschefen efter färdigställande så den har tillgång till materialet i händelse av kris.

Samtliga verksamheter

Pandemiplaneringen ska prioriteras inom kommunens samtliga verksamheter.

Tjänsteperson i beredskap (TiB)

För att säkerställa kommunens krisberedskap under dygnets alla timmar finns en tjänsteperson i beredskap. TiB i Kristianstads kommun är Räddningstjänstens inre eller yttre befäl. (Se Krisledningsplanen för TiB-funktionens specifika uppgifter)

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS)

I kommunen har den medicinskt ansvariga sjuksköterskan (MAS) en viktig roll. MAS:en svarar för att det finns rutiner för kontakt med läkare eller annan hälso- och sjukvårdspersonal. MAS:en är organiserad under Omsorgsförvaltningen.

Samverkan

Samverkan internationellt, nationellt, regionalt och lokalt är av stor vikt för att förebygga och överbygga eventuella problem som orsakas av oklar ansvars- och rollfördelning. Genom samverkan kan man få en uppfattning om smittämnet och smittspridningen, men också koordinera åtgärder och kommunikation, både i planeringsskedet och under pandemihanteringen. I Sverige ansvarar flera myndigheter på nationell och regional nivå gemensamt för att förebygga och hantera spridningen av smittsamma sjukdomar. För att arbetet ska fungera på ett effektivt sätt krävs en väletablerad samverkan mellan alla aktörer på alla nivåer och samverkan bör knyta samman samhällssektorer och geografiska områden.

Det behöver finnas etablerade och övade samverkansformer där aktörer

- samlar in och delar information för att få en gemensam lägesbild
- genomför riskbedömningar och diskuterar möjliga åtgärder
- koordinerar åtgärder
- samordnar och kommunicerar budskap.

En övergripande samverkansstruktur för att hantera pandemier är den nationella pandemigruppen (NPG). Gruppen består av representanter från Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Läke-medelsverket, Arbetsmiljöverket, Sveriges Kommuner och Regioner samt representation från länsstyrelserna. Folkhälsomyndigheten är sammankallande och gruppens uppgift är att främja samordning av åtgärder som planeras och genomförs för att hantera en pandemi och som kan komma att påverka alla samhällssektorer.

Övriga aktörer, roller och ansvar

Inför och under en pandemi fördelas ansvaret på många aktörer i flera samhällssektorer, på olika förvaltningsnivåer. Nedan anges några av nyckelaktörernas roller och ansvar.

Världshälsoorganisationen, WHO

- övervakar epidemier och pandemier
- deklarerar internationella hot mot människors hälsa (PHEIC)
- deklarerar pandemier
- gör riskbedömningar
- utvecklar vägledningar för medlemsstater om medicinska och icke-medicinska åtgärder
- samordnar framtagandet av vaccinvirus och reagenser för att tillverka vaccin mot influensa
- övervakar och bedömer virusvarianter vid pandemier när viruset förändras.

Europeiska myndigheten för beredskap och insatser vid hälsokriser, HERA

- gör riskbedömningar

- samordnar forskningsprojekt för medicinska motåtgärder
- upphandlar och distribuerar vaccin, läkemedel och skyddsutrustning
- utökar lagerkapaciteten i EU
- aktiverar finansieringsmekanismer vid behov.

Europeiska smittskyddsmyndigheten, ECDC

- övervakar epidemier och pandemier i EU/EEA-länder och Storbritannien
- gör riskbedömningar
- ger underlag till rekommendationer.

Europeiska läkemedelsverket, EMA

- övervakar tillgängliga vetenskapliga data för potentiella vaccin och identifierar lämpliga kandidater
- möjliggör kliniska prövningar av läkemedelskandidater i Europa
- utreder och godkänner läkemedel och vacciner
- övervakar biverkningar av läkemedel och vacciner
- utövar tillsyn över tillverkning, distribution och försäljning av läkemedel
- bedömer och beslutar om licensansökningar och dispenser samt hanterar restsituationer för läkemedel
- ansvarar för tillsyn för att medicintekniska produkter, till exempel medicinsk skyddsutrustning, uppfyller reglerna.

Regeringen och Regeringskansliet

- skapar förutsättningar för att säkerställa tillgång till vaccin, antiviraler och andra läkemedel som det kan behövas
- beslutar om nationella strategier för beredskapslager eller nationella inköp av läkemedel, utöver regionernas ansvar för läkemedel
- lägger förslag till riksdagen om ett smittämne ska klassificeras som allmänfarlig och/eller samhällsfarlig sjukdom och därmed vara smittspårningspliktigt eller anmälningspliktigt; klassificeringen gör även att extraordinära smittskyddsåtgärder kan vidtas.
- fattar beslut som ska underlätta arbetet med att begränsa smittspridning och motverka effekterna av smittspridningen i samhället.

Folkhälsomyndigheten

- är beredskapsmyndighet enligt förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap
- är en nationell expert- och kunskapsmyndighet som arbetar för bättre folkhälsa, genom att utveckla och stödja samhällets arbete med att främja hälsa, förebygga ohälsa och skydda mot hälsohot
- samordnar smittskyddet i Sverige och övervakar planläggningen av smittskyddets beredskap och tar inom sitt ansvarsområde initiativ till åtgärder som skyddar befolkningen mot smittsamma sjukdomar och andra allvarliga hälsohot, både i kris och under höjd beredskap

- samordnar beredskapen mot allvarliga hälsohot (är även nationell kontaktpunkt mot EU och WHO när det gäller gränsöverskridande hälsohot)
- utfärdar råd, rekommendationer och föreskrifter
- tar fram kunskapsunderlag och vägledning
- bedriver epidemiologisk övervakning
- ansvarar för att Sverige har ett garantiavtal för vaccin mot en pandemisk influensa och distribuerar vaccin på regeringens uppdrag
- ansvarar för nationella beredskapslager av beredskapsläkemedel för vissa utbrott och pandemier (på regeringens uppdrag)
- ansvarar för distribution av beredskapsläkemedel till regionernas mottagningsplatser
- gör riskbedömningar och tar fram prognoser eller scenarier för framtida spridning av en pandemisk smitta
- utvecklar och utför laboratoriediagnostik för att detektera, typa och resistensbestämma smittämnen samt stödjer vid behov de kliniska mikrobiologiska laboratorierna med implementering av metodik regionalt.
- utvecklar och utför beredskapsdiagnostik av högsmittsamma ämnen som utgör särskild fara för människors hälsa.
- stödjer andra myndigheter med kompetens inom bioriskhantering.

Socialstyrelsen

- är beredskapsmyndighet enligt förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap
- är sektorsansvarig myndighet för hälsa, vård och omsorg
- är nationell kunskapsmyndighet för hälso- och sjukvård och socialtjänst
- samordnar och övervakar planläggningen av den civila hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens beredskap
- samordnar regionernas och kommunernas krisberedskap inom hälso- och sjukvård och socialtjänst inför allvarliga händelser
- utfärdar föreskrifter om ordination och praktisk hantering av läkemedel inom hälso- och sjukvården, inklusive vaccinationsverksamhet
- samordnar stöd från andra aktörer och myndigheter till regioner och länsstyrelser
- förser andra myndigheter med data för att utvärdera läkemedelseffekt och läkemedelssäkerhet, exempelvis data från dödsorsaks-, patient- och läkemedelsregistret
- inventerar lägesbilder och behov av bland annat beredskapsläkemedel, laboratoriematerial och skyddsutrustning hos regioner och kommuner
- ska på regeringens uppdrag samordna förberedelserna för försörjningen av läkemedel och sjukvårdsmaterial inför höjd beredskap och förberedelserna för att upprätthålla en katastrofmedicinsk beredskap
- säkrar tillgång till skyddsutrustning, övriga läkemedel som behövs i vård och omsorg och annan material i de fall kommunernas och regionernas egen kapacitet inte räcker till eller om omfördelning inte kan ske regionalt
- fördelar nytt material och omfördelar befintligt material mellan regioner och kommuner
- samordnar intensivvården.

Läkemedelsverket

- är beredskapsmyndighet enligt förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap
- stödjer Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten i deras arbete med beredskapsplanering på läkemedelsområdet
- medverkar till att vaccin, som uppfyller kraven, godkänns i EU eller godkänner dessa nationellt.
- möjliggör licensförskrivning av pandemivaccin och andra nödvändiga läkemedel vid behov och ansvarar för att frisläppa pandemivaccin på den svenska marknaden
- värderar risk- och nytta av läkemedel inklusive vaccin
- kontrollerar att lagrade läkemedel uppfyller kvalitetskraven
- övervakar distribution och hantering av vaccin och andra läkemedel
- utvecklar regelverk för handel med läkemedel
- informerar allmänheten och sjukvården om egenskaper hos och hantering av vaccin och andra läkemedel
- följer upp risker med och biverkningar av läkemedel.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB

- är beredskapsmyndighet enligt förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap
- är sektorsansvarig myndighet för räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen
- stödjer centrala myndigheter, länsstyrelser, regioner och kommuner i arbetet med att identifiera samhällsviktiga verksamheter
- ger stöd och vägledning till samhällsaktörer som arbetar med beredskap
- tar fram nationella lägesbilder
- tillhandahåller förstärkningsresurser för stöd till samverkan och ledning
- stödjer nationell samordning mellan aktörer.
- bevakar och bedömer konsekvenser av pandemier för samhället och samhällsviktiga verksamheter
- gör insatser för att stärka andra myndigheter och regioner med kompetens och material
- samordnar, stärker och utvecklar kommunikationsinsatser till allmänheten.

Arbetsmiljöverket

- ansvarar för att ta fram föreskrifter för smittämnen i arbetsmiljön och har tillsynsansvar när det gäller mikrobiologiska arbetsmiljörisker
- kontrollerar att de produkter som redan finns på marknaden uppfyller gällande produktlagstiftning, exempelvis personlig skyddsutrustning
- säkerställer att arbetsmiljölagen följs genom regler, tillsyn och kommunikationsinsatser.

Inspektionen för vård och omsorg

- svarar för tillsyn och tillståndsprovning inom hälso-och sjukvård, socialtjänst och verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade
- svarar för tillsyn enligt lagen (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa.

Länsstyrelsen

- är geografiskt områdesansvarig myndighet med uppgifter enligt förordningen (2017:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter inför och vid höjd beredskap och den högsta civila totalförsvarsmyndigheten inom länet
- är beredskapsmyndighet enligt förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap
- är i vissa fall civilområdesansvariga länsstyrelser och har ansvar och uppgifter inom sitt civilområde enligt förordningen (2022:525) om civilområdesansvariga länsstyrelser
- ansvarar för att samordna den regionala krisberedskapen
- sammanställer en regional lägesbild
- kan få tillsynsansvar för vissa smittskyddsåtgärder
- följer upp kommunernas beredskapsförmåga samt analyserar och sammanställer deras lägesbilder
- identifierar samhällsviktiga verksamheter inom sitt geografiska ansvarsområde och säkerställer att dessa upprätthålls
- främjar samverkan mellan kommuner, regioner, statliga myndigheter och andra relevanta aktörer i länet
- ansvarar för tillsynsuppgifter som den fått av riksdagen eller regeringen
- handlägger omsättningsstöd till enskilda näringsidkare och handelsbolag.

Sveriges Kommuner och Regioner, SKR

- är en medlems- och arbetsgivarorganisation för landets alla kommuner och regioner.
- stödjer regioner och kommuner vid samordningsbehov och kontakter med myndigheter och regering
- tar fram arbetsgivarrelaterad information som rör kommuner och regioner
- stödjer, vid behov, regioner och kommuner vid upphandlingar av transporter av vaccin
- gör överenskommelser med regeringen.

Regioner och aktörer som bedriver hälso- och sjukvård

- ger förebyggande råd till allmänheten
- samordnar sig med kommunerna när det gäller hälso- och sjukvård
- planerar för utökad hemsjukvård och hembesök
- ansvarar för att köpa in och distribuera läkemedel och förbrukningsmaterial (inklusive beredskapsläkemedel)
- ansvarar för att ta emot och distribuera beredskapsläkemedel (som staten ytterst ansvarar för)
- åiterrapporterar vaccinationer och förbrukning av antiviraler till Folkhälsomyndigheten
- vårdar sjuka
- genomför vaccinationer
- rapporterar beläggning, personalfrånvaro och antal patienter på intensivvårdsavdelningar
- utför diagnostik och rapporterar fall
- genomför smittspårning
- ansvarar för omhändertagandet av döda.

Smittskyddsläkaren

- är ansvarig myndighet på regional nivå i smittskyddsfrågor
- samverkar med olika aktörer inom flera sektorer och med beredskapsansvariga inom regioner, kommuner och länsstyrelser
- ser till att regionala pandemiplaner eller motsvarande är uppdaterade och övade
- beslutar vilka smittskyddsåtgärder (enligt smittskyddslagen) som ska vidtas inom regionen och kommunerna
- ansvarar för regional övervakning och åiterrapportering till regioner, Folkhälsomyndigheten och andra berörda myndigheter
- planerar och är delaktig i fördelning av vaccin och andra läkemedel alternativt samverkar med den regionala vaccinsamordnaren om en sådan är utsedd
- kommunicerar lokalt och regionalt med vård och omsorgsaktörer, privata aktörer och invånarna.

Kommuner

- är en samverkande länk mellan regionala och lokala aktörer
- genomför åtgärder för att öka förmågan att bedriva samhällsviktig verksamhet och hantera extraordinära händelser inom förskola, skola, kollektivtrafik, socialtjänst och äldreomsorg m.m.
- ger aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka
- ska vid en extraordinär händelse kunna, stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF), ta initiativ till att ta fram en samlad lägesbild och verka för att information till allmänheten samordnas

- ska vidta smittskyddsåtgärder (utifrån Miljöbalken) när det finns misstanke om att ett objekt eller sällskapsdjur bär på en allvarlig smitta som kan föras över till människor.

Andra viktiga myndigheter inom smittskydd som kan komma att beröras under en pandemi är exempelvis Statens veterinärmedicinska anstalt, Jordbruksverket, Livsmedelsverket, E-hälsomyndigheten, Skolverket, Polismyndigheten, Transportstyrelsen, Tullverket och Försvarsmakten.

Samverkan och samordning med myndigheter och andra aktörer i Skåne

För att skapa en gemensam lägesbild och god samordning krävs samverkan med andra myndigheter, företag och aktörer. Initialt under en pandemi är samverkansbehov i form av omvärldsbevakning och informationsflöde av stor vikt. I efterföljande skeden krävs regional ledning och resursfördelning.

Samverkan och kanaler:

- RMKL – Regional medicinsk katastrofledning i Skåne och länsstyrelsen
- Representanter för slutenvård, primärvård, smittskydd och kommunernas MAS (medicinskt ansvariga sjuksköterskor)
- Säkerhet och/eller beredskapssamordnare för kommunen
- Primärvård – kommunal hälso- och sjukvård
- Slutenvård/smittskydd – kommunal hälso- och sjukvård

Informationshantering

Informationsbehovet inför och under en pandemi kommer att vara mycket stort. Stor vikt ska läggas vid att samordna informationen från olika myndigheter.

Nationell information

- Socialstyrelsen, regionen och andra nationella myndigheter ger allmänheten information om smittan och dess symptom. Myndigheterna ger råd för att undvika smitta och åtgärder vid insjuknande.
- Krisinformation.se kommer att användas vid en pandemi.
- Läkemedelsverket informerar allmänheten om vaccin- och läkemedelsegenskaper. Myndighetsinformation kommer också att kunna följas i informationssystemet WIS.

Medicinsk information

- KSM (Katastrofmedicinskt råd) samordnar informationen inom Region Skåne. KSM riktar det budskap som ska föras ut till media och allmänhet.
- Smittskyddsläkaren ger information om tillgång till vaccin och antivirala läkemedel.
- Information till allmänheten om öppettider på vårdcentraler, vart sjuka ska vända sig etc. ges av Region Skåne.

Kommunens information

- Information till allmänheten på det lokala planet samordnas i första hand av regionen och smittskyddsläkaren, men också från länsstyrelsen och kommunerna.
- Information till kommunerna samordnas av länsstyrelsen.

Informationshanteringen sköts genom kommunkoncernens kriskommunikationsansvariga.

Pandemins olika faser

Nedan beskrivs de åtgärder som krisledningsgrupp "Pandemi/Epidemi" och kommunens krisledningsorganisation bör vidta under pandemins olika nivåer.

Förvarningsfasen/aktiveringsfasen

Pandemi är bekräftat någonstans i världen. Sverige har drabbats av sina första fall.

MAS och säkerhetschefen får information om pandemin av smittskyddsläkaren. Dessa samverkar med länsstyrelsen och kommunerna.

Förvaltningar, verksamheter och bolag ombesörjer resurser för att aktivt kunna arbeta med:

- Omvärldsbevakning
- Att planer uppdateras och finns tillgängliga
- Resurser inventeras (skyddsmaterial, hygienartiklar, lokaler etc)
- Personal som ska prioriteras för vaccin (skall finnas i lokal plan)
- Informationsmaterial samt råd för anställda och allmänheten (samordnas med HR/Kommunikationsavdelningen)
- Säkerställer att kontaktvägar och informationskanaler är uppdaterade och korrekta.

Säkerhetschefen avsätter resurser i den egna avdelningen för arbete med:

- Omvärldsbevakning
- Samverkan med myndigheter och andra kommuner
- Översyn av övergripande pandemiplan
- Informerar politisk ledning, förvaltningar och bolag.
- Kommunens beredskapsplanering

Redan i detta skeende kan kommunen behöva fatta beslut om både medicinska och icke-medicinska åtgärder.

Följande exempel eller andra tillämpbara metoder kan praktiseras:

Medicinska åtgärder:

- Vaccination: Den mest effektiva åtgärden under en pandemi för att minska sjuklighet och dödlighet, samt motverka spridning.
- Framställning av vaccin: Kan ta tid och leda till brist i början.

Prioriteringar kan bli nödvändiga.

Icke-medicinska åtgärder:

- Handhygien: Tvätta händerna ofta och noggrant.
- Host- och nysetikett: Hosta och nys i armvecket eller i en pappersnäsduk.
- Frivillig isolering: Stanna hemma vid sjukdom.
- Undvika sammankomster: Begränsa deltagande i stora evenemang.
- Stänga skolor: Vid behov, för att hindra smittspridning.

Samverkan och avvägning:

- Omfattande åtgärder bör ske i samråd med andra kommuner, regionen, länsstyrelsen och andra myndigheter.
- Åtgärdernas lämplighet beror på pandemins allvarlighetsgrad, spridning och samhällskontexten.
- Negativ påverkan på samhällets funktionalitet måste vägas in.

Planering:

- Kommunens förvaltningar ska planera för resursfördelning mellan icke nödvändig och samhällsviktig verksamhet.
- Rutiner för att hantera utbrott i enskilda verksamheter ska finnas.
- Prioriteringar för framtida vaccinationer

Pandemisk fas

För bestämmande av pandemiläge och gradering av insatsbehov kan man utgå från följande nivåer av insjuknad personal:

Nivå 1: Mild form (5% insjuknande)

Aktiviteter:

Samordning:

- Regelbunden kontakt med smittskydd.

- Aktivera anpassad samordningsstab med MAS.
- Informera om behov av personalomfördelning.

Hygien:

- Höj hygiennivån.
- Utge rekommendationer och rutiner för hygien.
- Tillhandahåll handdesinfektionsmedel.
- Informera om hygienregler.

Information:

- Lägg upp riktlinjer för informationsspridning.
- Följ information från myndigheter.
- Informera politisk ledning, förvaltningar och bolag.
- Bevaka behov av krisstöd (POSOM)
- Uppdatera planen för kostförsörjning.
- Säkerställ informationskanaler och kontaktvägar.
- Producera informationsmaterial.
- Informera allmänhet, kommunanställda och näringsliv.
- Samverka med länsstyrelsen och närliggande kommuner.

Nivå 2: Måttlig form (10% insjuknande)

Aktiviteter:

Bemanningsåtgärder:

- Förbered bemanningsåtgärder och beslutsunderlag för personalomfördelning.
- Kontakta frivilligorganisationer, pensionsavgångna etc.

Krisledning:

- Förbered aktivering av kommunens Krisledningsnämnd.

Nivå 3: Svår form (25% insjuknande)

Aktiviteter:

Krisledning:

- Sammankalla och aktivera kommunens Krisledningsnämnd med samordningsstab.
- Besluta om strategi och riktlinjer för personalomfördelning.
- Besluta om omfördelning av personal till prioriterade verksamheter.

Frivilliga:

- Vid behov, aktivera och inkalla frivilliga, pensionsavgångna etc.

Nivå 4: Mycket svår form (40% insjuknande)

Aktiviteter:

Personalomfördelning:

- Besluta om omfördelning av personal till prioriterade verksamheter.

Frivilliga:

- Vid behov, aktivera och inkalla frivilliga, pensionsavgångna etc.

Nivå 5: Extremt svår form (50% insjuknande)

Aktiviteter:

Personalomfördelning:

- Besluta om omfördelning av personal till prioriterade verksamheter.

Frivilliga:

- Vid behov, aktivera och inkalla frivilliga, pensionsavgångna etc.

Löpande aktiviteter under hela skeendet:

- Följ information från myndigheter.
- Informera politisk ledning, förvaltningar och bolag.
- Se över och säkerställ bemanning av beredskap och jourer.
- Uppdatera planen för kostförsörjning.

- Bevaka behov av krisstöd.
- Påbörja uppföljning av sjukskrivningar.
- Inventera tillgång till vårdplatser och trygghetslarm.
- Säkerställ informationskanaler och kontaktvägar.
- Producera informationsmaterial.
- Informera allmänhet, kommunanställda och näringsliv.
- Samverka med länsstyrelsen och närliggande kommuner.

För alla verksamheter under pandemisk fas

Aktivering av planer och rutiner:

- Aktivera relevanta pandemiplaner och samverkansgrupper, med fokus på effektiv kommunikation och samordning.
- Implementera rutiner för att noggrant dokumentera händelseförlopp och beslutsfattande under krisen.
- Förhandling med fackföreningar om nödfallsövertid.
- Information om omfördelning av personal.

Arbetsmiljöanpassning:

- Vid behov, organisera verksamheten för att minimera vistelse i gemensamma utrymmen och upprätthålla fysisk distansering så långt som möjligt. Detta gäller exempelvis omklädningsrum, personalutrymmen och väntrum.
- Prioritera god ventilation och regelbunden vädring på arbetsplatsen, om det bedöms bidra till minskad smittspridning.
- Utöka städning och rengöring av arbetsplatsen för att skapa en hygienisk och säker miljö.

Hemarbete och barriärskydd:

- Rekommendera personal att arbeta hemifrån om det är möjligt och situationen kräver det.
- Använd barriärskydd i situationer där det är möjligt och nödvändigt för att minimera smittspridning.

Övergångsfas

När WHO gjort bedömning att pandemiperioden har upphört- vilket innebär en återgång till en frekvens av influensafall som är normal för årstiden.

- Utvärdering av krisledning på både central och lokal nivå

För mer information

Säkerhetschef

Anders Johansson
Tel: 044- 200 400

Handlingsplan vid pandemier i
Kristianstads kommun
Fastställd av

2024-xx-xx
Änr 2024/348

Kristianstads
kommun

Kommunledningskontoret | Avdelningen för Skydd och
Säkerhet
Olle Granlund | 044-200 400
www.kristianstad.se | kommun@kristianstad.se